

Landet have reist sig, og saaledes kunde vi omtale flere Næringsveie i alle Retninger, hvor der aldrig har været Spørgsmaal om Erstatning, og de have dog fra først af havt om trent selv samme Sikkerhed for deres Eneberettigelse, som Bagergaardene i Kjøbenhavn. Naar nu denne Analogie er fulgt ved alle Andre, og man her slaaer ind paa Erstatningsveien, eller, hvad der er det samme, slaaer ind paa Eneberettigheden i 10 Aar foruden de 9, altsaa 19 Aar i det Hele, naar man slaaer ind paa den Veie, saa troer jeg ikke rettere end, at Lovgivningsmagten vil blive besværet ved en Mængde af Andragender baade fra den forbigangne Tid og i tilkommende Tider; det kan ikke være anderledes. Det er altsaa den Eiendomsret, som jeg gjorde opmærksom paa i gaar, som jeg mener, at den lovgivende Magt maa holde fast paa, at der ikke skal indgribes i den ved Andres Eiendomsrettighed. Statens Eiendomsret er at give Love og ved saadanne op have ældre Betingelser og ældre Love, som ere til Hinder for Næringsveienes frie Udvikling og til Hinder for det almene Bedste. Her er et Tilfælde, hvor en saadan Lovs Ophævelse skal skee i det Almindeliges Interesse; naar det er Tilfældet, som jo baade Motiverne og Udskiftet indeholder, saa er der ikke Andet for Thinget at gjøre end at tage imod det og sige: „Ja, det er ligefrem, at denne Eneberettigelse maa hæves, og er der Spørgsmaal om Erstatning, saa lad dem søge den, hvis de have Ret dertil; men Thinget kan ikke indlade sig derpaa, naar det ikke vil opgive Noget af sin egen Eneberettigelse; det er min Mening.

C. S. Hansen: Uagtet jeg for kort Tid siden forlangte Afslutning, saa skal jeg tillade mig nu i Anledning af hvad den 8de Kjøbenhavnske Rigsdagsmand (Runde) udtalte, at sige et Par Ord. Jeg er aldeles enig med ham i den Ansættelse, som han yttrede med Hensyn til Sagens Afgjørelse, nemlig, at Privilegiét strax burde ophæves, men at der burde gives en billig Erstatning for det; men forsaavidt han udtalte, at Udredelsen af denne Erstatning ikke kunde tilfalde Kjøbenhavns Commune, men at den maatte paaligge den hele Stat eller det Offentlige, saa kan jeg ikke deri være enig med ham.

Jeg kan heller ikke ganske tiltræde hvad han yttrede med Hensyn til den forrige Regjering, at den ved de Foranstaltninger, den havde truffet, skulde have begaaet en saa stor Feil, som han vil tillægge den. Jeg troer aldeles ikke, at den forrige Regjering fra Begyndelsen af har begaaet nogen Feil, da den paabød denne Foranstaltning. Rescriptet af 1739 blev jo udstedt for at søge at skaffe Kjøbenhavn godt Brød og billigt Brød; altsaa, man kan vistnok ikke sige, at Regjeringen i Fortiden har begaaet et Misgreb ved at træffe denne Foranstaltning. Det var blot disse saa Ord, jeg vilde tillade mig at fremsætte paa dette Sagens Standpunkt.

Sagd: Jeg vil blot tillade mig, i Samklang med den ærede Rigsdagsmand for Præsto (Schack) at udtale min bestemte Tvivl om Domstolenes Competence til at blande sig i dette eller i hvilket som helst andet Spørgsmaal, som den lovgivende Magt har taget under Behandling; men da jeg erkjender, at Discussionen over denne Sag allerede er bleven saa vidtløftig, at vi maae ønske at bringe Behandlingen tilende, saa skal jeg opsætte denne min Udtalelse til en senere og bedre Leilighed.

Krieger: Det er en Øtring af min ærede Ven, Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), som bevæger mig til et Dieblik at tage Ordet, nemlig den Maade, hvorpaa han omtalte den kongelige Resolution af 7de April 1841, som om den Omstændighed, at det heri var tilkjendegivet; at den enevelldige Konge ikke kunde erkjende, at Længsbaerne havde erhvervet Ret til, at det stedse skulde saa forblive ved det nærværende Forhold, som om denne Udtalelse havde været aldeles afgjørende, saa at Sagen derefter ikke længere stod paa samme Maade som før, nemlig at de, som paastode at have et Monopol, maatte være i fuld god Ret, naar de forlangte, at dette Retsspørgsmaal blev afgjort saaledes som andre Retsspørgsmaal, ved Lov og Dom. Det er muligt, at det ikke var den ærede Rigsdagsmands Hensigt at udtale sig saaledes, men jeg troer, at det af Ordene fremgik, at de maatte forståes paa denne Maade, og jeg kan ingenlunde erkjende, at den Omstændighed, at der i en kongelig Resolution, som ikke engang er